

Globale trends – lokale implikationer

Webinar

KL's Råderumsuge, den 14. november 2022 kl.10

Velkommen

Deloitte Economics og Kraka Advisory har i samarbejde med KL fornøjelsen af at byde jer velkommen til et webinar om megatrends og deres betydning for danske kommuner

Majbritt Skov

Partner og cheføkonom

Deloitte Economics

30 93 54 71 / maskov@deloitte.dk

Bo Hammer

Partner

Kraka Advisory

21 26 77 54 /boh@kraka-advisory.com

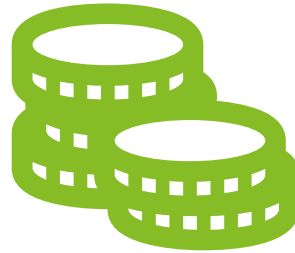

Lars Aagaard

Globale trends – lokale implikationer; megatrends påvirker os alle – også kommuner. Er I klar?

Hvad er megatrends?

Hvad er de vigtigste megatrends i en dansk kommunaløkonomisk kontekst?

Hvordan kan I arbejde strategisk med megatrends?

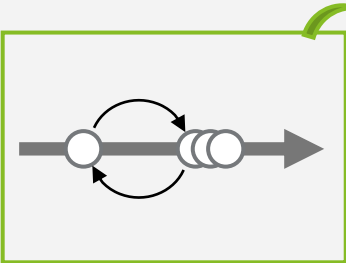
Vi kan ikke stoppe udviklingen, men vi kan påvirke konsekvenserne heraf

”Megatrends defineres som de store kræfter i menneskelig og teknologisk udvikling, som har betydning for al menneskelig aktivitet inden for en periode på 10-15 år”

Ikke alle megatrends er lige vigtige fra et kommunaløkonomisk perspektiv. En analytisk tilgang kan afdække de største risici og muligheder forbundet med udviklingen i jeres kommune

1. Afgrænsning og etablering af baseline

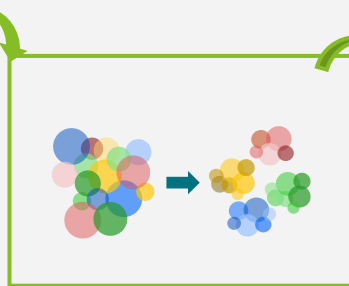
Kommunens nuværende situation kortlægges, herunder de væsentligste drivere for udviklingen

Metode: Dokumentstudie

2. Tematisk organisering af drivere og trends

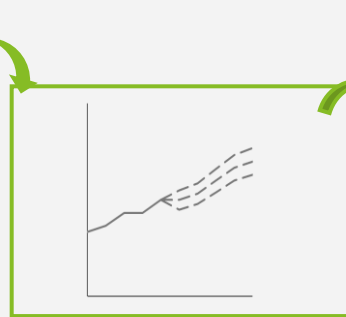
Udvælgelse og beskrivelse af megatrends med størst gennemslagskraft i kommunen

Metode: Kvalitativ analyse

3. Statistisk analyse af drivere

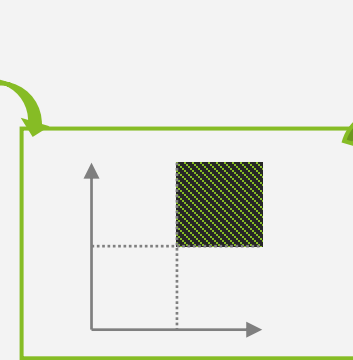
Analyse af den kommunespecifikke udvikling i driverne

Metode: Registerdatabaserede analyser, deskriptiv statistik, tidsserieøkonometri

4. Prioritering af temaer efter væsentlighed

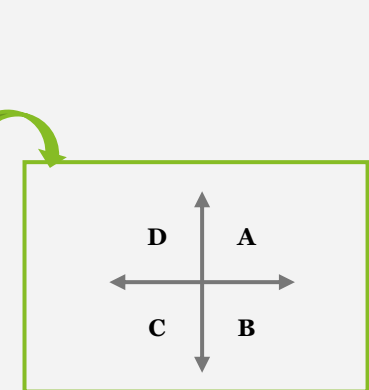
Prioritering af de identificerede temaer efter hhv. deres betydning for (lokal)samfundet og usikkerheden om den fremtidige udvikling

Metode: Workshops

5. Fremtidssceneriernes konsekvenser

Vurdering og beskrivelse af konsekvenserne af de fremtidige scenarier ift. den nuværende situation

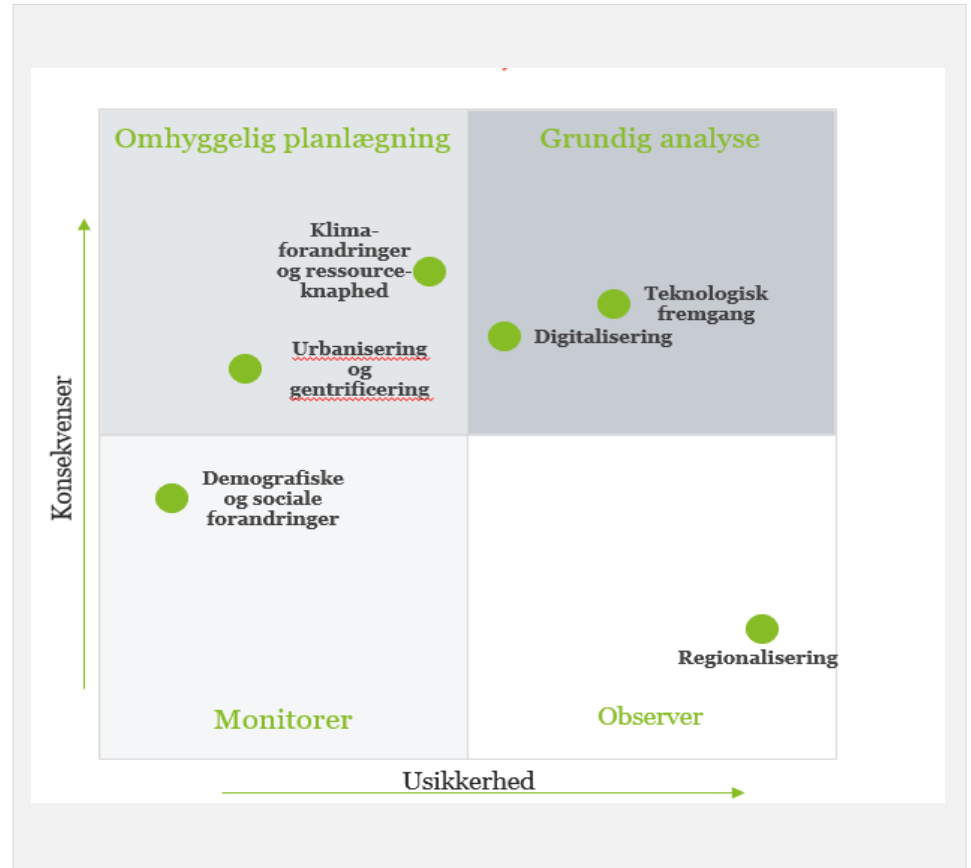

Metode: Triangulering af kvantitative og kvalitative resultater

Seks megatrends får særlig betydning for vækst og erhvervsudvikling. Graden af usikkerhed og de økonomiske konsekvenser forbundet med de respektive trends bestemmer tilgangen

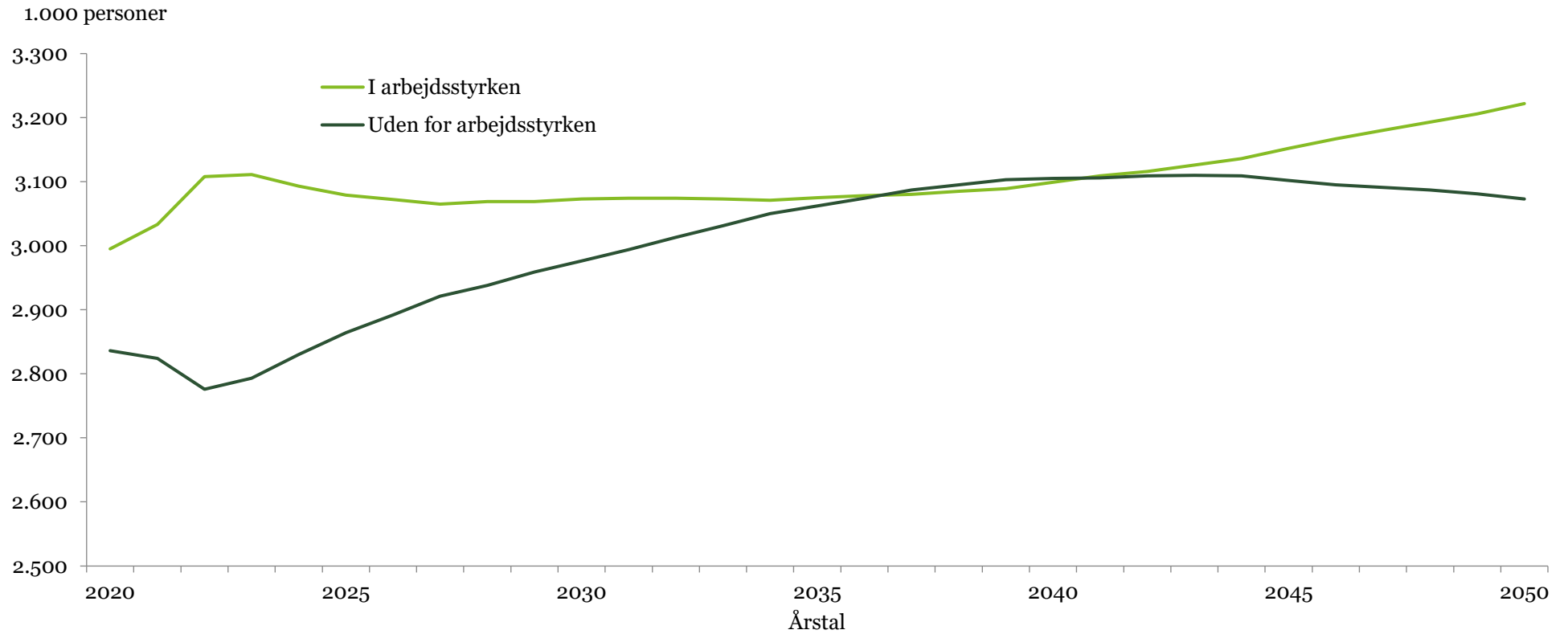
De væsentligste megatrends for vækst og erhvervsudvikling

Prioritering og strategi for håndtering af megatrends

Den demografiske modvind

Flere uden for arbejdsstyrken

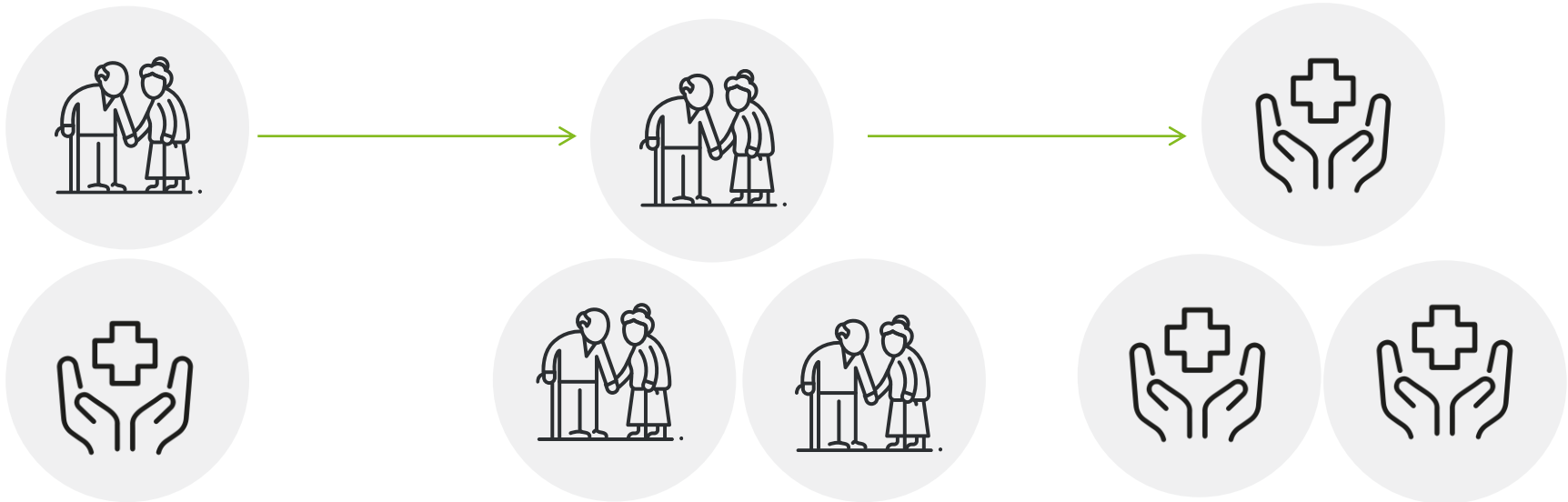

Råderummet frem mod 2030

Er det spist op?

Frem mod 2030 er det nuværende økonomiske råderum på 48 mia. kr.:

- 16 mia. kr. til forsvarsforliget
- 21 mia. kr. til det demografiske træk på de offentlige kasser - basisløft
- 30 mia. kr. vil det koste at sikre, at der ikke vil være færre ansatte pr. borger end vi ser i dag – det afledte demografiske træk såfremt der ikke skal ske forringelser af de offentlige ydelser
- 3 mia. kr. til den grønne omstilling

Udviklingen inden for de seks megatrends fører til en række strategisk vigtige spørgsmål

Demografiske og sociale forandringer

Demografiske og sociale forandringer er aldring og indvandring. Københavns Kommunes befolkning bliver også ældre, selvom kommunen fortsat vil være en 'ung by'. Med aldringen følger ændringer på arbejdsmarkedet og forbrugssammensætningen:

- Ældre har typisk større indkomst og formue end unge mennesker. De bruger relativt flere penge på boligen og på sundhed, men færre på transport, tøj og hoteller og restauranter.
- De ansatte i hotel og restaurationsbranchen er ofte unge. Der er risiko for, at efterspørgslen for hotel og restaurationsbranchen vokser hurtigere end arbejdsudbuddet blande de unge kan følge med

Færre unge og flere ældre vil betyde meget for alle brancher?

Hvilke erhverv vil komme under yderligere pres?

Hvordan vil kommunens budgetter blive påvirket?

Hvordan kan kommunen afhjælpe manglen på arbejdskraft?

Hvordan indtænker kommunen de store serviceområder udviklingen?

Urbanisering og gentrificering

Urbanisering og gentrificering, der er en udvikling, de største kommuner gennemgår, så andelen af de højtuddannede og højtlønnede stiger på bekostning af borgere med lavere socioøkonomisk status:

- Højindkomstp personer har et større forbrug og en anden forbrugssammensætning end personer med lavere indkomst.
- Forbruget på transport og hotel og restauration er relativt større end for personer med lavere indkomst. Så efterspørgslen efter disse goder stiger betydeligt.
- Udbuddet af højtuddannet arbejdskraft stiger.

Øget tilflytning af uddannet arbejdskraft vil styrke mulighederne for at fortsætte med at være en af Europas mest "competitive" områder

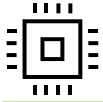
Ændrede forbrugsmønstre vil få betydning for erhvervslivet og hvilke ydelser, der ska leveres – erhvervssammensætningen ændres over tid

Hvad betyder udviklingen for boligsammensætningen og for mulighederne for at bosætte sig i kommunen?

Vil der blive øget polarisering eller generel bedre levestandard?

Er det en udvikling, som man ikke kan ændre betydeligt ved?

Udviklingen inden for de seks megatrends fører til en række strategisk vigtige spørgsmål

Teknologisk fremgang

Teknologisk fremgang forstås i analysen som udvikling af nye varer og tjenester.

- Nye varer og tjenester udgør en stor del af danske virksomheders omsætning, sammenlignet med andre lande.
- De senere år er andelen vokset for danske virksomheder.
- Men virksomhedernes udgifter til forskning og udvikling som andel af BNP er stagneret.
- Betyder det, at danske virksomheder vil tabe terræn i fremtiden?

Hvorfor stagnerer virksomhedernes forskning og udvikling? Er det fordi de bruger den offentlige forskning til at erstatte privat forskning?

Flytter innovative virksomheder ud af Danmark?

Hvordan stimuleres virksomhedernes lyst til at anvende midler til forskning og udvikling?

Hvilke teknologiske fremskridt kan bedst udvikles i offentlig privat samproduktion?

Hvor vil der være størst gevinst for kommunen i forhold til egne udfordringer?

Digitalisering

Digitale løsninger fylder mere og mere i næsten alle aspekter af virksomheders drift og udvikling.

Information og kommunikation er den næststørste erhvervsbranche i København.

Branchen mangler IT-specialister i stort omfang.

... og har manglet dem i årevis.

Hvad kan kommunen gøre ved mangel på IT-arbejdskraft?

Hvad med udflytningen af IT-uddannelser?

Hvad er jobcenterets rolle i forhold til bedre brug af statslige puljer (Job VEU, den regionale uddannelsespulje og mere langstrakte opkvalificeringsforløb)?

Hvordan sikres kommunens egen digitalisering af de store velfærdsområder?

Udviklingen inden for de seks megatrends fører til en række strategisk vigtige spørgsmål

Klimaforandringer og ressourceknaphed

Klimaforandringer påvirker virksomhederne i København både fordi klimaforandringerne i sig selv medfører omkostninger, og fordi bekæmpelsen af klimaforandringerne er omkostningsfuldt:

- Transportbranchen er den største erhvervsbranche i byen København (København, Frederiksberg, Tårnby og Dragør), målt på værditilvækst.
- Transportbranchen er langt fra at opfylde klimamålsætningerne for 2030 og 2050.
- Hvis transportbranchen skal nå klimamålsætningerne, vil det medføre en milliardregning.

Lufthavnen udgør en stor del af transportbranchen i byen København – og lufthavnen ligger i Tårnby kommune. Hvad betyder det?

Hvor meget smitter udviklingen i lufthavnen af på København?

Vil stigende transportomkostninger skade hovedstadens internationale tilgængelighed?

Hvad er kommunens strategi for tiltag, der kan formindske oversvømmelses- og andre klimarelaterede udfordringer?

Hvordan vil de kommunale budgetter blive påvirket?

Regionalisering

Regionalisering omfatter en række forskellige udviklinger, der påvirker den internationale handel*:

- Brexit vil ramme særligt hårdt inden for enkelte brancher, herunder IKT-tjenester.
- Covid19 – store dele af verden kæmper stadig med covid19 efterfølger
- Krigen i Ukraine
- Inflationsudfordringerne

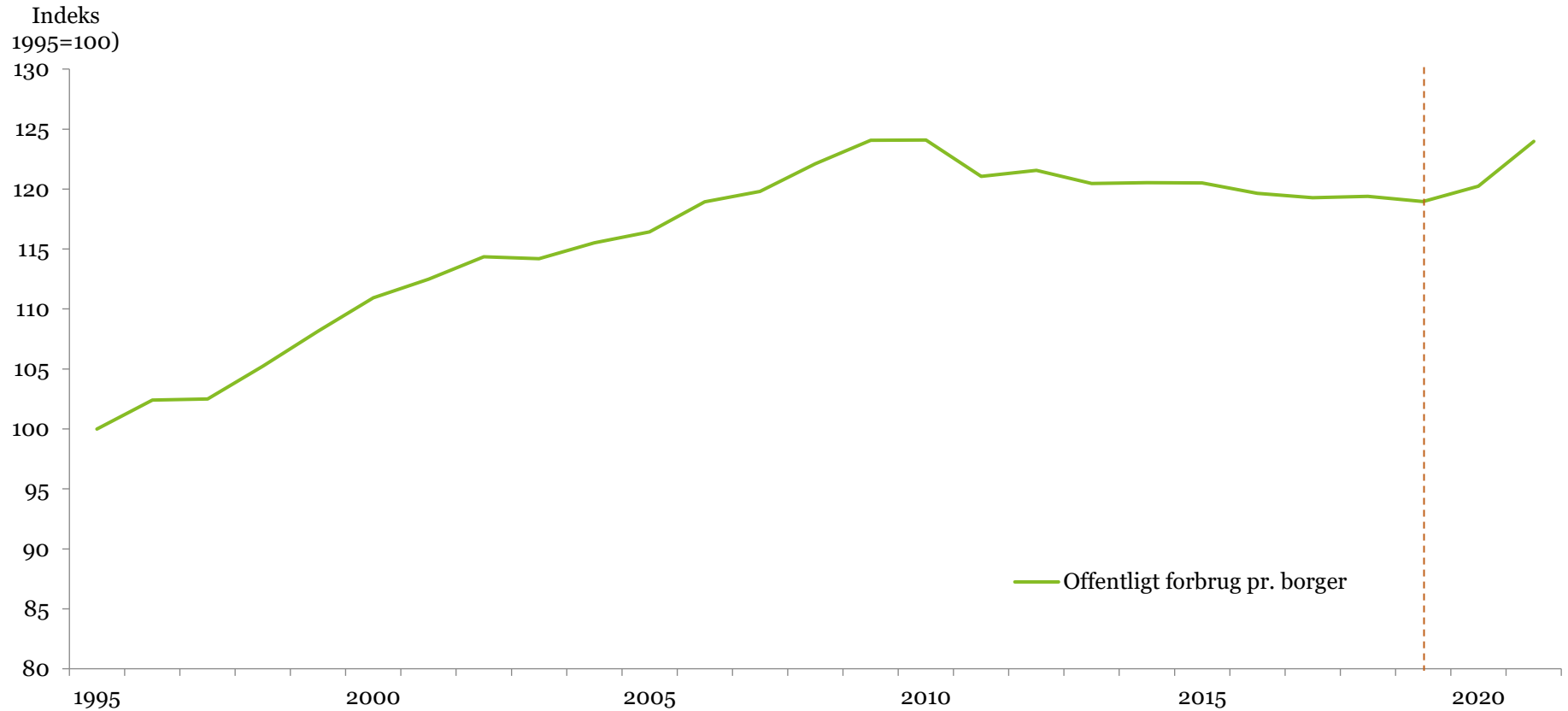
Hvad kan kommunen gøre for at hjælpe erhvervslivet med at komme igennem udfordringer ved internationale udviklinger?

Er der plads i København til, at københavnske virksomheder vil hjemtage produktion?

* Analyserne er gennemført før krigen i Ukraine.

Skabes der ikke et større råderum, så vil forbruget pr. borger falde - det vil påvirke kvaliteten

Hvordan kan råderummet gøres større?

Kom udviklingen i forkøbet med en datadrevet tilgang til det strategiske arbejde med megatrends og mitiger risici og realiser potentialer for den kommunale økonomi

- ✓ Megatrends kan ikke stoppes. Tager jeres mellem-/langsigtede planlægning højde for megatrends med de største konsekvenser?
- ✓ Megatrends påvirker alle borgere – og alle forvaltninger. Har I husket det tværgående perspektiv i det strategiske arbejde?
- ✓ Megatrends kender ingen grænser. Samarbejder I med andre kommuner?
- ✓ Megatrends medfører store risici, men også store muligheder. Understøtter I offentlige-private samarbejder?

Tak for i dag

Denne publikation indeholder udelukkende generelle oplysninger. Indholdet er ikke udtryk for professionel rådgivning, og ingen af Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), dets netværk af medlemsfirmaer eller disses tilknyttede virksomheder (samlet betegnet "Deloitte-organisationen") kan holdes ansvarlig herfor. Inden du træffer beslutninger på baggrund af indholdet, bør du derfor kontakte en rådgiver med de fornødne faglige kompetencer. Der afgives ingen erklæringer, garantier eller tilsagn (hverken direkte eller indirekte) vedrørende nøjagtigheden eller fuldstændigheden af oplysningerne i denne publikation, og ingen af DTTL, dets medlemsfirmaer, tilknyttede virksomheder, medarbejdere eller repræsentanter er ansvarlige for tab eller krav af nogen art, som direkte eller indirekte følger af, at personer støtter ret på denne publikation. DTTL og ethvert af dets medlemsfirmaer og deres tilknyttede virksomheder er selvstændige og uafhængige juridiske enheder.

Deloitte er en førende global leverandør af revision og erklæringsopgaver, konsulentytelser, finansiell rådgivning, risikostyring, skatterådgivning og dertil knyttede ydelser. Vores netværk af medlemsfirmaer og tilknyttede virksomheder findes i over 150 lande og territorier (samlet betegnet "Deloitte-organisationen") og servicerer fire ud af fem virksomheder fra listen over verdens største selskaber, Fortune Global 500®. Læs mere på www.deloitte.com om, hvordan Deloittes omkring 330.000 medarbejdere gør en forskel.

Deloitte er en betegnelse for et eller flere af Deloitte Touche Tohmatsu Limiteds ("DTTL") medlemsfirmaer, dets netværk af medlemsfirmaer og deres tilknyttede virksomheder (der samlet betegnes "Deloitte-organisationen"). DTTL (der også omtales som "Deloitte Global") og alle dets medlemsfirmaer og tilknyttede virksomheder udgør selvstændige og uafhængige juridiske enheder, som ikke kan forpligte hinanden over for tredjemand. DTTL og de enkelte DTTL-medlemsfirmaer og tilknyttede virksomheder er kun ansvarlige for egne handlinger og/eller udeladelser. DTTL leverer ikke ydelser til kunder. Vi henviser til www.deloitte.com/about for nærmere oplysninger.